

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 8 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. dokonał przeliczenia od dnia 1 marca 2012 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wnioski o renty rodzinnej po zmarłej B. B. (1), przysługujące jej dzieciom pod warunkiem nauki, tj. J. B. (1) do dnia 31 sierpnia 2012 r. i J. B. (2) do dnia 30 września 2013 r. Organ rentowy ustalił przedmiotowymi decyzjami należność za okres od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 maja 2012 r. na kwotę 408,09 zł wraz ze świadczeniem za czerwiec w kwocie 1149,93 zł dla każdego z w/w dzieci. Do ustalenia podstawy wymiaru renty Zakład przyjął wynagrodzenie – dochód-przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek osoby zmarłej z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 2001 r. do grudnia 2010 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 189,79%. Zakład do ustalenia wysokości renty, jaka przysługiwałaby osobie zmarłej uwzględnił 22 lata okresów składkowych, tj. 264 miesiące i 7 lat 4 miesiące okresów nieskładkowych, tj. 88 miesiące. Organ dokonał obliczenia renty w następujący sposób: $24\% \times 2822,66 \text{ zł} = 677,44 \text{ zł}$, $(264 \times 1,3\%) : 12 \times 5357,13 \text{ zł} = 1532,14 \text{ zł}$, $(88 \times 0,7\%) : 12 \times 5357,13 \text{ zł} = 274,82 \text{ zł}$, co dało razem 2484,40 zł. wskazał, że renta po waloryzacji od 1 marca 2012 r. wyniosła 2555,40 zł, przy czym wszystkim uprawnionym przysługuje jedna łączna renta, a ponieważ renta rodzinna dla 2 osób wynosi 90% świadczenia zmarłego dlatego $90\% (...)_{,40} = 2299,86 \text{ zł}$. Organ rentowy wskazał, iż każda z tych decyzji uchyla wydane decyzje z dnia 22 marca 2012 roku w części III pkt 1 dotyczącej obliczenia wysokości renty. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego z firmą (...) dokonano korekty podstawy wymiaru. W stażu oraz w podstawie wymiaru renty uwzględniono ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przez zmarłą B. B. (1). W stażu nie uwzględniono okresu od 1 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku z powodu braku zgłoszenia do ubezpieczenia oraz okresu od 1 sierpnia 1996 roku do 31 sierpnia 1998 roku, gdyż w/w nie podlegała ubezpieczeniu, z uwagi na zatrudnienie, ponadto okresu od 1 stycznia 2012 roku do 31 stycznia 2012 roku, gdyż nie opłacono składki /decyzje - k. 127/128 i k. 139/140 akt ZUS/.

W dniu 25 czerwca 2012 roku A. B. (1) i J. B. (2) złożyli odwołanie od powyższych decyzji w części II dotyczącej okresu przyjętego do wyliczenia podstawy wymiaru i w części III dotyczącej obliczenia wysokości renty. Odwołujący podnieśli, że błędne wyliczenie spowodowało nie uwzględnienie 2011 roku i zaniżenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, który ma bezpośredni wpływ na wyliczenie wysokości renty /odwołania – k. 2- 9, k. 2 załączonych akt VIII U 2751/12/.

Organ rentowy w odpowiedziach na odwołania z dnia 24 lipca 2012 roku wniósł o ich oddalenie i łączne rozpoznanie. Zakład podtrzymał dotychczasową argumentację przedstawioną w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji /odpowiedzi na odwołania – k. 10, k.10 załączonych akt VIII U 2751/12 /.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2013 r. Sąd na podstawie art. 219 k.p.c. połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę VIII U 2751/12 ze sprawą VIII U 2750/12 /postanowienie – k. 15 załączonych akt VIII U 2751/12 /.

W dniu 19 lutego 2013 r. odwołujący A. B. (1) złożył pismo procesowe, w którym zarzucił, że ZUS wydając decyzje z dnia 22 marca 2012 r. o przyznaniu renty rodzinnej miał od samego początku wiedzę na temat kiedy i w jaki sposób były wypłacane premie roczne. Wskazał, że od wypłaconej w 2011 r. kwoty 100.770,00 zł zostały naliczone i przekazane do ZUS składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie 16575,02 zł. Argumentował, że jeżeli składki zostały przesunięte tak jak premia roczna na rok 2010, to w 2010 r. powinna być zwiększona podstawa wymiaru składek. Zarzucił też, że mimo iż w odwołaniach skarżący podnosili, że nie zgadzają się z obliczeniem wysokości renty w części III decyzji z dnia 8 maja 2012 r. , to ZUS w ogóle się nie odniósł do tego w odpowiedziach na odwołania. Podniósł, że została zmieniona kwota bazowa z kwoty 2.974,69 zł w pierwszej decyzji z dnia 22 marca 2012 r. na kwotę bazową 2822,66 zł co ma bezpośredni wpływ i jest podstawą do obliczenia wysokości renty /pismo procesowe z dnia 19 lutego 2013 r. - k. 21/.

Na rozprawie z dnia 6 marca 2013 r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie, przy czym pełnomocnik ZUS złożył pismo procesowym, w którym odnosząc się do zarzutów odwołującego przedstawionych w jego piśmie procesowym z dnia 19 lutego 2013 r. wskazał, że w decyzji z dnia 22 marca 2012 r. Zakład zastosował błędną kwotę

bazową 2974,69 zł, która obowiązywała od dnia 1 marca 2012 r., zamiast prawidłowej 2822,66 zł. Dodał, że w zaskarżonych decyzjach z dnia 8 maja 2012 r. Zakład zastosował prawidłowo kwotę bazową obowiązującą w dacie zgonu G. B., tj. w dniu 24 stycznia 2012 r., a mianowicie 2822,66 zł. Ponadto Zakład wyjaśnił, że załączone przez wnioskodawcę PIT-y -11 nie mają wartości dowodowej, a Zakład zgodnie z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49) posłużył się środkiem dowodowym w postaci zaświadczeń o wysokości osiąganych zarobków wystawionych przez pracodawcę na druku Rp-7 i na tej podstawie ustalił wysokość świadczenia. Zakład argumentował również, że z art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej i § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz.U. 1989 r., Nr 11, poz. 63 ze zm.) wynika zasada uwzględniania w podstawie wymiaru emerytury i renty wynagrodzenia za ten okres, za który ono przysługiwało, niezależnie od tego kiedy zostało wypłacone. Wyjaśnił, że z tych względów ZUS dokonał decyzjami z dnia 8 maja 2012 r. korekty podstawy wymiaru doliczając wysokość premii do roku, którego dotyczyła niezależnie od tego kiedy została wypłacona. Stanowisko swoje poparł uchwałą SN z dnia 8 stycznia 2007 r. w sprawie I UZP 5/06 /pismo procesowe z dnia 6 marca 2013 r. - k. 26-27, protokół rozprawy z dnia 6 marca 2013 r. - k. 28/.

Na rozprawie z dnia 5 lutego 2014 roku – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w niniejszej sprawie – strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie /protokół rozprawy – k. 105/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwolująca - J. B. (2) złożyła w dniu 5 marca 2012 r. wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłej w dniu 24 stycznia 2012 r. matce B. B. (1). Tego samego dnia wpłynął do organu rentowego także wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłej B. B. (1) na rzecz jej syna J. B. (1) /bezsporne/.

Decyzjami zaliczkowymi z dnia 22 marca 2012 r. ZUS przyznał prawo do renty rodzinnej J. B. (2) i A. B. (1) na rzecz syna J. B. (1) po zmarłej matce B. B. (1) przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenie – dochód – przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek osoby zmarłej z 10 lat kalendarzowych od stycznia 2002 roku do grudnia 2011 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 193,43%. Podstawa wymiaru obliczona przez Zakład w/w decyzjach przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 193,43% przez przyjętą kwotę bazową 2974,69 zł wyniosła 5753,94 zł. Do ustalenia wysokości renty, jaka przysługiwałaby osobie zmarłej Zakład uwzględnił 15 lat i 5 miesięcy okresów składkowych, tj. 185 miesięcy, 5 lat 1 miesiąc okresów nieskładkowych, tj. 61 miesięcy oraz 4 lata i 6 miesięcy – uzupełnienie okresu brakującego do pełnych 25 lat okresów wymienionych lit. a,b i c – od zgłoszenia wniosku do ukończenia 60 lat życia, tj. 54 miesięcy. Zakład dokonał obliczenie wysokości renty w następujący sposób: $24\% \times 2974,69 \text{ zł} = 713,93 \text{ zł}$, $(185 \times 1,3\%) : 12 \times 5753,94 \text{ zł} = 1153,09 \text{ zł}$, $(61 \times 0,7\%) : 12 \times 5753,94 \text{ zł} = 204,84 \text{ zł}$, $(54 \times 0,7\%) : 12 \times 5753,94 \text{ zł} = 181,25 \text{ zł}$ co dało razem 2253,11 zł. Renta rodzinna dla 2 osób wynosi 90% świadczenia zmarłego w dniu ustalenia po raz pierwszy prawa do renty rodzinnej, tj. 1 marca 2012 r. renta ta wynosiłaby $90\% \times 2253,11 \text{ zł} = 2027,80 \text{ zł}$. Wszystkim uprawnionym przysługuje jedna łączna renta rodzinna. Renta podlega podziałowi na dwie części po 1013,90 zł dla jednej osoby. Zakład wskazał, że decyzjami zaliczkowymi obliczono podstawę wymiaru z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia za okresy pozostawania w stosunku pracy, za które nie zostało udokumentowane wynagrodzenie. Zakład pouczył, że jeśli odwołujący posiadają dokumenty potwierdzające wysokość wynagrodzenia, należy w terminie 1 miesiąca od otrzymania tych decyzji doręczyć powyższe do ZUS, celem ponownego przeliczenia podstawy wymiaru, a doręczenie dokumentów po upływie w/w terminu będzie skutkowało rozpatrywaniem uprawnień od miesiąca, w którym zgłoszony zostanie ponownie wniosek. Zakład wskazał, że przeliczenie emerytury z uwzględnieniem okresów prowadzenia działalności gospodarczej nastąpi odrębną decyzją /decyzje – k. 91/92 i 93/94 akt ZUS/.

Wyliczając w/w decyzjami zaliczkowymi świadczenia rentowe na rzecz odwołujących Zakład dokonał obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia przyjmując za 2011 rok podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 100.770,00 zł /bezsporne, a nadto załączniki do decyzji – k. 71/72 -77/78 akt ZUS/.

W decyzjach zaliczkowych ZUS przyjął błędną kwotę bazową w wysokości 2974,69 zł, która nie obowiązywała w dacie zgonu B. B. (2) tj. w dniu 24 stycznia 2012r., ale zaczęła obowiązywać od dnia 1 marca 2012 r. Natomiast prawidłowa kwota bazowa wynikająca z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2011 r. w sprawie kwoty bazowej w 2010 r. (MP z 2011 r., Nr 11, poz. 121), która zgodnie z brzmieniem art. 19 ustawy obowiązywała od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 28 lutego 2012 r. (a zatem w dacie zgonu B. B. (2)) wynosiła 2.822,66 zł / decyzje – k. 91/92 i 93/94 akt ZUS, komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2011 r. w sprawie kwoty bazowej w 2010 r. (MP z 2011 r., Nr 11, poz. 121), opinia biegłego sądowego z zakresu księgowości – k. 40 /.

W załączniku do Rp-7 dla B. B. (1) z dnia 7 maja 2012 r. wystawionym przez (...) S.A. z okresu zatrudnienia B. B. (1) do 30 kwietnia 2011 r. stanowiącym korektę zapisu dotyczącego osiągnięcia limitu ograniczenia składek emerytalno – rentowych w roku 2009, 2010,2011 oraz wskazania miesiąca wypłaty premii rocznej podano m.in., iż w 2011 r. wynagrodzenie uzyskane przez B. B. (3), od którego zostały naliczone składki emerytalno – rentowe wynosiło 100.770,00 zł (czyli kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w 2011 r. zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.12.2010 r. w sprawie kwoty ograniczania rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2011 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia – M.P. 2010, Nr 99, poz. 1173), wynagrodzenia, od których naliczane były składki chorobowo-wypadkowe wynosiło 112630 zł, a ponadto podano, że w marcu 2011 r. wypłacono na rzecz B. B. (1) premię roczną za rok 2010 w wysokości 84.000,00 zł /załącznik do Rp-7 z dnia 7 maja 2012 r.- k. 141/142 akt ZUS/.

Wobec powyższego organ rentowy pomniejszył kwotę podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za 2011 r. w wysokości 100.770,00 zł o kwotę premii rocznej za 2010 r. tj. o kwotę 84.000,00 zł ponieważ dotyczyła ona wynagrodzenia za 2010 r. i doliczył kwotę rocznej premii za 2010 r. do wynagrodzenia za 2010 r. Ponadto Zakład dodał do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za 2011 r. kwotę 2015,40 zł, tj. kwotę podstawy wymiaru składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i ostatecznie za rok 2011 przyjął kwotę 18.785,40 zł /załączniki do decyzji – k. 123/124 – 125/126 i k. 135/136 – 137/138 akt ZUS/.

W zaskarżonych decyzjach z dnia 8 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. dokonał przeliczenia od dnia 1 marca 2012 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wnioski o renty rodzinne po zmarłej B. B. (1), przysługujące jej dzieciom, tj. J. B. (1) pod warunkiem nauki do dnia 31 sierpnia 2012 r. i J. B. (2) pod warunkiem nauki do dnia 30 września 2013 r. Organ rentowy ustalił przedmiotowymi decyzjami należność za okres od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 maja 2012 r. na kwotę 408,09 zł wraz ze świadczeniem za czerwiec w kwocie 1149,93 zł dla każdego z w/w dzieci. Do ustalenia podstawy wymiaru renty Zakład przyjął wynagrodzenie – dochód-przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek osoby zmarłej z 10 lat kalendarzowych tj. od stycznia 2001 r. do grudnia 2010 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 189,79%. Zakład do ustalenia wysokości renty, jaka przysługiwałaby osobie zmarłej uwzględnił 22 lata okresów składkowych, tj. 264 miesiące i 7 lat 4 miesiące okresów nieskładkowych, tj. 88 miesiące. Organ dokonał obliczenia renty w następujący sposób: $24\% \times 2822,66 \text{ zł} = 677,44 \text{ zł}$, $(264 \times 1,3\%) : 12 \times 5357,13 \text{ zł} = 1532,14 \text{ zł}$, $(88 \times 0,7\%) : 12 \times 5357,13 \text{ zł} = 274,82 \text{ zł}$, co dało razem 2484,40 zł. wskazał, że renta po waloryzacji od 1 marca 2012 r. wyniosła 2555,40 zł, przy czym wszystkim uprawnionym przysługuje jedna łączna renta, a ponieważ renta rodzinna dla 2 osób wynosi 90% świadczenia zmarłego dlatego $90\% (\dots),40 = 2299,86 \text{ zł}$. Organ rentowy wskazał, iż przedmiotowymi decyzjami uchyla wydane decyzje z dnia 22 marca 2012 roku w części III pkt 1 dotyczącej obliczenia wysokości renty. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego z firmą (...) dokonano korekty podstawy wymiaru. W stażu oraz w podstawie wymiaru renty uwzględniono ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przez zmarłą B. B. (1). W stażu nie uwzględniono okresu od 1 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku z powodu braku zgłoszenia do ubezpieczenia oraz okresu od 1 sierpnia 1996 roku do 31 sierpnia 1998 roku, gdyż ww. nie podlegała ubezpieczeniu, z uwagi na zatrudnienie, ponadto okresu od 1 stycznia 2012 roku do 31 stycznia 2012 roku, gdyż nie opłacono składki /decyzje - k. 127/128, k. 139/140 akt ZUS/.

W 2006 roku zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionym w dniu 28 lutego 2012 r. na druku Rp-7 przez płatnika składek (...) Spółkę z o.o. B. B. (1) uzyskała wynagrodzenie w wysokości 4174,73 zł /zaświadczenie – k. 33 akt ZUS/.

Zgonie z załącznikiem do Rp 7 B. B. (1) z dnia 7 maja 2013 r. wystawionym przez firmę (...):

- w 2006 r. wynagrodzenia, od których naliczono składki emerytalne i rentowe wynosiło 44.402,38 zł, świadczenie na ubezpieczenie grupowe wyniosło 250 zł, wynagrodzenie za czas choroby 1658,34 zł, a roczna kwota wynagrodzenia wyniosła 46.310,72 zł,

- w 2007 r. wynagrodzenia, od których naliczono składki emerytalne i rentowe wynosiło 78.480,00 zł, w tym wypłacono premie roczną w wysokości 17500,00 zł, pozostałe wynagrodzenia od których były naliczane składki chorobowo – wypadkowe wynosiły 53.603,33 zł, świadczenie na ubezpieczenie grupowe wyniosło 600 zł, a roczna kwota wynagrodzenia wyniosła 132.683,33 zł,

- w 2008 r. wynagrodzenia, od których naliczono składki emerytalne i rentowe wynosiło 42.500,00 zł, w tym wypłacono premie roczną w wysokości 34.000,00 zł, świadczenie na ubezpieczenie grupowe wyniosło 50 zł, a roczna kwota wynagrodzenia wyniosła 42.550,00 zł.

W/w firma wskazała, że premie roczne były wypłacane za rok poprzedni w następnym roku kalendarzowym, a od premii rocznych były naliczane składki emerytalno – rentowe. Premia roczna za 2006 r. została wypłacona w lutym 2007 r. w wysokości 17500 zł, premia za 2007 r. została wypłacona w 2008 r. w kwocie 34.000 zł /załącznik do Rp 7 z dnia 7 maja 2013 r. – k. 159 akt ZUS, zaświadczenie Rp 7 – k. 37 akt ZUS/.

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej B. B. (1) w 2006 r. osiągnęła dochód w wysokości 8.761,23 zł /bezsporne/.

Łączne wynagrodzenie uzyskane przez B. B. (1) w 2006 roku z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. i w A. Towarzystwo (...) S.A. oraz z tytułu prowadzenia własnej działalności gospodarczej wyniosło 59.246,68 zł, a doliczenie do w/w wynagrodzenia premii rocznej w firmie (...) na (...) S.A. w wysokości 17.500,00 zł wypłaconej w lutym 2007 r. dało kwotę 76.746,68 zł, którą ZUS przyjął do podstawy wymiaru świadczenia przy obliczaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wydając zaskarżone decyzje z dnia 8 maja 2012 r. /zaświadczenie – k. 33 akt ZUS, załącznik do Rp 7 z dnia 7 maja 2013 r. – k. 159 akt ZUS, zaświadczenie Rp 7 – k. 37 akt ZUS, załączniki do decyzji – k. 123/124 – 125/126 i k. 135/136 – 137/138 akt ZUS/.

Pismem sporządzonym w dniu 4 lipca 2012 r. ZUS zwrócił się do A. B. (1) z informacją, że w celu ewentualnego przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem premii za 2011 r. wypłaconej w 2012 r. należy przedłożyć zaświadczenie z zakładu pracy potwierdzające wysokość premii za 2011 rok /pismo z dnia 4 lipca 2012 r. – k. 153/154 akt ZUS/.

W toku postępowania sądowego został przeprowadzony dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości, który na podstawie akt sprawy i dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy wyliczył świadczenie, które przysługiwałoby zmarłej B. B. (1) w dacie zgonu tj. w dniu 24.01.2012 r. z uwzględnieniem obowiązującej w tym dniu kwoty bazowej oraz wyliczył prawidłowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia, a także uwzględnił limity podstawy wymiaru składek za poszczególne lata oraz wskazał kwoty za poszczególne lata, z które nie było już obowiązku opłacania składek. Wydając opinię biegły uwzględnił następujący przebieg zatrudnienia B. B. (1):

- od 1.10.1976 r. do 3.01.1980 r. była studentką na Uniwersytecie (...),
- od 3.03.1980 r. do 14.02.1981 r. była zatrudniona w Poczcie Polskiej S.A., przy czym na urlopie bezpłatnym przebywała od 5.08.1980 r. do 16.08.1980 r.,

- od 16.02.1981 r. do 30.06.1984 r. była studentką na Uniwersytecie (...),
- od 24.10.1983 r. do 31.08.1998 r. była zatrudniona w Szkole Podstawowej Nr (...), przy czym na urlopie wychowawczym przebywała od 9.03.1992 r. do 24.06.1995 r. i od 20.10.1995 r. do 31.08.1998 r.,
- od 1.09.1998 r. do 30.11.2004r. prowadziła własną działalność gospodarczą – pośrednictwo ubezpieczeniowe – przy czym okres tej działalności był zawieszany na okres umów o pracę,
- od 1.12.2004 r. do 20.01.2006 r. była zatrudniona w C. U., przy czym okresy nieskładkowe z tego okresu zatrudnienia przypadały w dniach 12-18.01.2005 r., 19-26.04.2005 r., 5-14.09.2005 r., 26-31.10.2005 r.,
- od 21.01.2006 r. do 16.07.2006 r. prowadziła działalność gospodarczą – pośrednictwo ubezpieczeniowe – przy czym okres tej działalności był zawieszany na okres umów o pracę,
- od 17.07.2006 r. do 31.01.2008 r. była zatrudniona w A. T. przy czym w okresie od 31.08.2006 r. do 8.09.2006 r. i od 22.10.2007 r. do 26.10.2007 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z chorobą,
- od 1.02.2008 r. do 30.04.2011 r. była zatrudniona w A. T. przy czym w okresie od 9.09.2008 r. do 16.09.2006 r. i od 3.08.2009 r. do 10.08.2009 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z chorobą,
- od 1.12.2011 r. do 31.12.2011 r. prowadziła działalność gospodarczą – pośrednictwo ubezpieczeniowe – przy czym okres tej działalności był zawieszany na okres umów o pracę.

Biegły dokonując wyliczeń uwzględnił, że oba wnioski o rentę zostały złożone 5 marca 2012 r., warunki do przyznania renty wnioskodawcy spełnili 24 stycznia 2012 r. tj. na dzień zgonu B. B. (1). Organ rentowy przyznał prawo do renty od dnia 1 marca 2012 r. czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku. Renta została obliczona od kwoty bazowej obowiązującej w dacie zgonu i będzie podlegała marcowej waloryzacji. Biegły uwzględnił do ustalenia wysokości renty okresy składkowe w ilości 264 miesiące i okresy nieskładkowe w ilości 88 miesięcy.

Biegły ustalił, że premie roczne w firmie (...) S.A. były wypłacane za rok poprzedni w następnym roku kalendarzowym, a z zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 1 lutego 2012 r. Rp-7 w roku 2006, 2007, 2008 wynika:

- w 2006 r. B. B. (2) otrzymała wypłaconą w 2007 r. premię roczną w wysokości 17.500 zł, od której zostały odprowadzone składki emerytalno – rentowe,
- w 2007 r. kwota limitu 78.480 zł jest pomniejszona o premię wypłaconą za 2006 r. w kwocie 17.500 zł, ale jest uzupełniona o kwotę premii za 2007 r. w wysokości 34.000 zł wypłaconą w 2008 r., od której zostały odprowadzone składki emerytalno – rentowe,
- w 2008 r. kwota limitu 85.290 zł jest pomniejszona o premię wypłaconą za 2007 r. w kwocie 34.000 zł, ale jest uzupełniona o kwotę premii za 2008 r. w wysokości 60.000 zł wypłaconą w 2009 r., od której zostały odprowadzone składki emerytalno – rentowe,
- w 2009 r. kwota limitu 95.790 zł jest pomniejszona o premię wypłaconą za 2008 r. w kwocie 60.000 zł, ale jest uzupełniona o kwotę premii za 2009 r. w wysokości 84.700 zł wypłaconą w 2010 r., od której zostały odprowadzone składki emerytalno – rentowe,
- w 2010 r. kwota limitu 94.380 zł jest pomniejszona o premię wypłaconą za 2009 r. w kwocie 84.700 zł, ale jest uzupełniona o kwotę premii za 2010 r. w wysokości 84.000 zł wypłaconą w 2011 r., od której zostały odprowadzone składki emerytalno – rentowe.

Biegły wskazał kwoty za poszczególne lata, za które nie było obowiązku opłacania składek:

Rok	Kwoty, za które nie było obowiązku opłacania składek emerytalno - rentowych	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyliczona na podstawie (...)	Wynagrodzenia, od których naliczone były składki chorobowo - wypadkowe (...)	Limity wymiaru składek emerytalno - rentowych opublikowany limit roczny w MP
2001	0	14.499,25 zł (nie przekroczono kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe)	14.499,25 zł	62.940 zł
2002	0	15.181,07 zł (nie przekroczono kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe)	15.181,07 zł	64.620,00 zł
2003	0	14.313,40 zł (nie przekroczono kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe)	14.313,40 zł	65.850,00 zł
2004	0	20.278,18 zł (nie przekroczono kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe)	20.278,18 zł	68.700,00 zł

2005	o	62.557,95 zł (nie przekroczone kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe)	62.557,95 zł	72.690,00 zł
2006	o	76.746,68 zł	76.746,68 zł	73.560,00 zł
2007	54.203,33 zł	94.980,00 zł	149.183,33 zł	78.480,00 zł
2008	5.286,67 zł	111.290,00 zł	116.576,67 zł	85.290,00 zł
2009	10.761,67 zł	120.490,00 zł	131.251,67 zł	95.790,00 zł
2010	o	93.680,00 zł (nie przekroczone kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe)	160.120,00 zł	94.380,00 zł
2011	o	18.785,00 zł (nie przekroczone kwoty rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe)	131.415,40 zł	100.770,00 zł

Biegły przyjął następujące limity podstawy wymiaru składek za poszczególne lata:

- w 2001 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 62.940,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2000 r., Nr 43, poz. 855,

- w 2002 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 64.620,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2001 r., Nr 47, poz. 785,

- w 2003 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 65.850,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2002 r., Nr 60,poz. 845,
- w 2004 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 68.700,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2003 r., Nr 58,poz. 915,
- w 2005 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 72.690,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2004 r., Nr 54,poz. 910,
- w 2006 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 73.560,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2005 r., Nr 84,poz. 1221,
- w 2007 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 78.480,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2006 r., Nr 90,poz. 951,
- w 2008 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 85.290,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2007 r., Nr 97,poz. 1075,
- w 2009 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 95.790,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2008 r., Nr 97,poz. 850,
- w 2010 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 94.380,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2009 r., Nr 80,poz. 997,
- w 2011 roku kwota rocznego ograniczenia podstawy wynosiła 100.770,00 zł zgodnie z ogłoszeniem w Monitorze Polski z 2010 r., Nr 99,poz. 1173.

Biegły dokonał wyliczenia prawidłowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem limitów podstawy wymiaru składek za poszczególne lata przyjmując korzystniejszy wariant tzn. do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od stycznia 2001 r. do grudnia 2010 r. opierając się na zaświadczeniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na drukach Rp 7 znajdujących się w aktach sprawy:

Rok	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne	Kwota roczna przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy	Stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia w %
2001	14.499,25 zł	24.742,20 zł	58,60
2002	15.181,07 zł	25.598,52 zł	59,30
2003	14.313,00 zł	26.417,64 zł	54,18
2004	20.278,18 zł	27.474,84 zł	73,81
2005	62.557,95 zł	28.563,48 zł	219,01

2006	76.746,68 zł	29.726,76 zł	258,17
2007	94.980,00 zł	32.292,36 zł	294,13
2008	111.290,00 zł	35.326,56 zł	315,03
2009	120.490,00 zł	37.235,52 zł	323,59
2010	93.680,00 zł	38.699,76 zł	242,07

Suma: 1.897,89%

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru stanowi stosunek sumy wskaźników z poszczególnych lat kalendarzowych do liczby lat i wynosi: $1.897,89\% : 10 = 189,79\%$.

Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru $189,79\% \times 2.822,66 \text{ zł} = 5.357,13 \text{ zł}$. Biegły wskazał, że w okresie od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 28 lutego 2012 r. zgodnie MP. z 2011 r. Nr 11, poz. 121 kwota bazowa wynosiła 2.822,66 zł.

Biegły wyliczył wysokość świadczenia w następujący sposób:

$2.822,66 \text{ zł} \times 24\% = 677,44 \text{ zł}$ (część socjalna)

$(264 \times 1,3\% \times 5.357,13 \text{ zł}) : 12 = 1.532,14 \text{ zł}$ (część należna za okresy składkowe)

$(88 \times 0,7\% \times 5.357,13 \text{ zł}) : 12 = 274,82 \text{ zł}$ (część należna za okresy nieskładkowe)

$677,44 \text{ zł} + 1.532,14 \text{ zł} + 274,82 \text{ zł} = 2.484,40 \text{ zł}$ wysokość świadczenia jakie przysługiwałoby zmarłej.

Biegły wskazał, iż wskaźnik waloryzacji od dnia 1 marca 2012 r. został ustalony zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. z dnia 31 stycznia 2012 r., Nr 21, poz. 118). W/w przepis stanowi, że w 2012 r. waloryzacja od dnia 1 marca polega na dodaniu do kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2012 r., kwoty waloryzacji w wysokości 71 zł". Dalej biegły wskazał, że renta rodzinna dla 2 osób wynosi 90% świadczenia zmarłego w dniu ustalenia po raz pierwszy prawa do renty rodzinnej tj. 1 marca 2012 r., co oznacza, że łączna renta rodzinna z uwzględnieniem waloryzacji od dnia 1 marca 2012 r. wynosiłaby $2.484,40 \text{ zł} + 71 \text{ zł} = 2.555,40 \text{ zł} \times 90\% = 2.299,86 \text{ zł}$, a ponieważ podlega podziałowi na 2 części to dla każdego z dzieci zmarłej B. B. (1) wynosi po 1.149,93 zł. Uwzględniono limity podstawy wymiaru składek za poszczególne lata wskazano kwoty za poszczególne lata, za które nie było już obowiązku opłacania składek.

Rok	Kwoty, za które nie było obowiązku opłacania składek emerytalno - rentowych	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wyliczona na podstawie Rp 7	Wynagrodzenia, od których naliczone były składki chorobowo-wypadkowe (...)	Limity wymiaru składek emerytalno - rentowych - opublikowany limit roczny MO
-----	---	---	--	--

2007	54.203,33 zł	94.980,00 zł	149.183,33 zł	78.480,00 zł
2008	5.286,67 zł	111.290,00 zł	116.576,67 zł	85.290,00 zł
2009	10.761,67 zł	120.490,00 zł	131.251,67 zł	95.760,00 zł

We wnioskach końcowych biegły wskazał, że świadczenie w dacie zgonu zmarłej B. B. (1) na dzień 24 stycznia 2012 r. wyniosłoby 2.484,40 zł, prawidłowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósłoby 189,79%, wysokości łącznej renty rodzinnej dla dwóch osób na dzień 1 marca 2012 r. po podziale na 2 części dla J. B. (2) wynosiłaby 1.149,93 zł i tyle samo dla A. B. (2). /podstawowa pisemna opinia biegłego sadowego z zakresu księgowości – k. 32-43, uzupełniająca pisemna opinia pisemna biegłego sadowego z zakresu księgowości – k. 88-92/.

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny

zgromadzonego materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Odwołania podlegają oddaleniu jako bezzasadne.

Spór pomiędzy stronami w niniejszej sprawie koncentrował się wokół następujących kwestii: nie uwzględnia w podstawie wymiaru renty rodzinnej skarżących ustalonej decyzjami z dnia 8 maja 2012 r. przychodu uzyskanego przez zmarłą w 2011 roku i przez to zaniżenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru za ten rok, niższej kwoty bazowej przyjętej w obu zaskarżonych decyzjach od kwoty bazowej przyjętej w zaliczkowych decyzjach z dnia 22 marca 2012 r. i co do sposobu wyliczenia świadczenia w kwestionowanych decyzjach.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. z 2009 r. Dz.U. 153.1227 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Zgodnie zaś z treścią ustępu 2 cyt. przepisu przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

W art. 67 ust. 1 ustawy emerytalnej postanowiono, że do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice.

Przy czym zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 ustawy emerytalnej dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;

- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Zgodnie zaś z treścią ustępu 2 art. 68 ustawy emerytalnej, jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Z przepisu art. 73 ustęp 1 pkt 2 ustawy emerytalnej wynika, iż renta rodzinna wynosi dla dwóch osób uprawnionych - 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu.

Przepis art. 73 ustęp 1 ustawy emerytalnej precyzuje zatem procentową wysokość renty rodzinnej, przysługującą w przypadku konkretnej ilości osób uprawnionych do jej otrzymania.

Zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy emerytalnej wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna, z uwzględnieniem ust. 2-4. Z kolei w ustępie 2 art. 74 postanowiono, iż renta rodzinna podlega podziałowi na równe części między uprawnionych. Przepis ten ma oczywiście zastosowanie w przypadku, gdy do (jednej) renty rodzinnej uprawnionych jest kilka osób – i wówczas kwota renty podlega podziałowi na równe części pomiędzy te osoby, tak jak miało to miejsce w niniejszej sprawie.

Wyliczając rentę rodzinną w pierwszej kolejności wylicza się jaka wysokość renty przysługiwałaby zmarłemu, a następnie od tej kwoty przysługujący członkowi rodziny procent, który stanowi wysokość wypłacanej renty rodzinnej, w zależności od tego ile jest osób uprawnionych.

Zasady wyliczania renty wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy określa art. 62 ustawy emerytalnej, który w ustępie 1 stanowi, iż renta dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych;
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych;
- 4) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresu brakującego do pełnych 25 lat okresów składkowych oraz nieskładkowych, przypadających od dnia zgłoszenia wniosku o rentę do dnia, w którym rencista osiągnąłby wiek, o którym mowa w art. 24 ust. 1a.

Sąd Okręgowy dopuścił w niniejszym postępowaniu dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości na okoliczność sposobu wyliczenia świadczenia, które przysługiwałoby zmarłej B. B. (1) w szczególności w jakiej wysokości przysługiwałoby świadczenie zmarłe w dacie zgonu tj. w dniu 24 stycznia 2012 r. z uwzględnieniem obowiązującej w tym dniu kwoty bazowej oraz wyliczenie prawidłowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia oraz uwzględnieniem limitów podstawy wymiaru składek za poszczególne lata oraz wskazanie kwoty za poszczególne lata, za które nie było już obowiązku opłacania składek. Zgodnie z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości specjalne. Oznacza to, że dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje wtedy, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczające poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

Zgodnie z art. 19 ustawy emerytalnej, kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym. Kwota bazowa jest ustalana corocznie na podstawie art. 19

i obowiązuje od dnia 1 marca roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego (art.19a cytowanej ustawy).

Organ rentowy zastosował kwotę bazową wynikającą z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 lutego 2011 r. w sprawie kwoty bazowej w 2010 r. (MP z 2011 r., Nr 11, poz. 121), która zgodnie z brzmieniem art. 19 ustawy obowiązywała od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 28 lutego 2012 r.

B. B. (1) zmarła w dniu 24 stycznia 2012 r. nie było zatem podstawy do zastosowania kwoty bazowej innej niż przyjęta przez organ rentowy w zaskarżonych decyzjach z dnia 8 maja 2012 r., co potwierdził także biegły sądowy z zakresu księgowości w sporządzonej na użytek niniejszej sprawy opinii podstawowej (na której oparł ustalenia faktyczne Sąd) i każdej z uzupełniających. Z tych względów zastrzeżenia podniesione w piśmie procesowym wnioskodawcy z dnia 19 lutego 2013 r. (k. 21) co do kwoty bazowej przyjętej przez ZUS w obu kwestionowanych decyzjach z dnia 8 maja 2012 r. nie mogły odnieść zamierzonego skutku. W świetle przytoczonego wyżej komunikatu i treści powołanych przepisów, a także opinii biegłego należy stwierdzić, że w decyzjach z dnia 22 marca 2012 r. organ błędnie przyjął wyższą kwotę bazową obowiązującą od dnia 1 marca 2012 r.

Co się zaś tyczy sporu o sposób wyliczenia renty rodzinnej w kwestionowanych decyzjach, to w pierwszej kolejności wskazać należy, że w myśl art. 15 ust. 1 powołanej ustawy, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Do podstawy wymiaru emerytury lub renty, o której mowa w ust. 1 i 2, dolicza się kwoty przysługujących ubezpieczonemu w danym roku kalendarzowym wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy oraz kwoty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, świadczenia wyrównawczego lub dodatku wyrównawczego, a także wartość rekompensaty pieniężnej ustaloną zgodnie z pkt 3 załącznika do ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent. Do podstawy wymiaru wlicza się również kwoty zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków szkoleniowych lub stypendiów wypłaconych z Funduszu Pracy za okres udokumentowanej niezdolności do pracy, z zastrzeżeniem ust. 3a.(ust. 3).

Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty uwzględnia się kwoty wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy, oraz kwoty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, przysługujących ubezpieczonemu w roku kalendarzowym przypadającym po 2004 r., z tym że łączna kwota podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wynagrodzeń i zasiłków nie może przekroczyć maksymalnej kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (ust. 3a).

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.(ust. 4)

Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe

w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ust. 6).

Zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W niniejszej sprawie organ rentowy prawidłowo wynagrodzenie uzyskane przez zmarłą w firmie (...) ustalił na podstawie druków (...) i załączników do tych druków stanowiących korekty, a w szczególności na podstawie załącznika do druku Rp 7 z dnia 7 maja 2012 r. wystawionego przez w/w płatnika składek zawierającego korektę i w konsekwencji w zaskarżonych decyzjach dokonał korekty podstawy wymiaru doliczając wysokość premii rocznej za 2010 r., która została wypłacona w 2011 r. do wynagrodzenia za rok, którego dotyczyła ta premia tzn. do wynagrodzenia za 2010 rok.

Zgodnie z treścią § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent - tekst jedn.: Dz.U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 ze zm.) składniki wynagrodzenia pobierane w odstępach czasu dłuższych niż miesiąc oblicza się w stosunku miesięcznym i dolicza do wynagrodzenia z tych miesięcy zatrudnienia, za które wynagrodzenie to przysługuje. Jeżeli nie można ustalić okresu, za jaki składniki wynagrodzenia zostały wypłacone, dolicza się je do wynagrodzenia za miesiąc, w którym nastąpiła ich wypłata. Z powyższego wynika, że w podstawie wymiaru emerytury i renty wynagrodzenia za okres, za który przysługiwało niezależnie od tego kiedy zostało wypłacone, uwzględnia się za ten właśnie okres.

W ten sposób – na co trafnie zwrócił uwagę organ rentowy – wypowiedział się także Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 8 stycznia 2007 r. w sprawie I UZP 5/06 (OSNAPiUS 2007 nr 9-10, poz. 139) wskazując, że przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury i renty w sposób określony w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) dodatkowe wynagrodzenie roczne przewidziane w ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz.U. Nr 160, poz. 1080 ze zm.) dolicza się do wynagrodzenia z tego roku, za który przysługiwało (§ 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent - tekst jedn.: Dz.U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 ze zm.).

Także z opinii biegłego z zakresu księgowości wynika, że wynagrodzenie roczne za 2011 rok ZUS prawidłowo pomniejszył o kwotę rocznej premii za 2010 rok doliczając ją do wynagrodzenia za 2010 rok.

Nie budzi zatem wątpliwości w ocenie Sądu, że premia za 2010 r., która została wypłacona dopiero w 2011 r. podlega uwzględnieniu przy określaniu podstawy wymiaru emerytury i renty jako wynagrodzenie za 2010 r. nie zaś 2011 r., a tym samym prawidłowo organ rentowy skorygował zaskarżonymi decyzjami z dnia 8 maja 2012 r. podstawy wymiaru doliczając wysokość premii za 2010 r. do roku, którego dotyczyła niezależnie od tego kiedy została wypłacona.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 1998 r. N r 138, poz. 887 ze zm.) roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7, w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone - z zastrzeżeniem ust. 2 i 9.

W ustępie 2 art. 19 ustawy systemowej postanowiono, że jeżeli brak jest podstaw, o których mowa w ust. 1, dla ustalenia przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej, wynagrodzenie to ustala się na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z trzeciego kwartału roku poprzedniego.

Z kolei zgodnie z ustępem 3 cytowanego artykułu do osiągnięcia kwoty, o której mowa w ust. 1, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oblicza się i przekazuje do Zakładu od podstawy wymiaru ustalonej zgodnie z art. 18. Od nadwyżki ponad kwotę, o której mowa w ust. 1, nie pobiera się składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

W art. 20 ust. 2 w/w ustawy systemowej postanowiono, że przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1.

Natomiast w ust. 3 art. 20 ustawy systemowej postanowiono, iż odstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie, nie może przekraczać miesięcznie 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 10.

Biegły sądowy w swojej podstawowej pisemnej opinii w sposób szczegółowy ustalił kwoty za poszczególne lata, za które nie było już obowiązku opłacania składek, podając limity podstawy wymiaru składek za poszczególne lata od 2001 do 2011 wraz z przytoczoną podstawą prawną tj. wskazując publikatory /k. 39/. Dodać należy, że w pierwszej podstawowej pisemnej opinii biegły sądowy podał takie same podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wyliczone na podstawie druków Rp 7 za lata 2001-2011, co organ rentowy i w rezultacie wyliczył w najkorzystniejszym dla skarżących wariantcie podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od stycznia 2001 roku do grudnia 2010 roku taki sam wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jaki został przyjęty przez Zakład w kwestionowanych decyzjach z dnia 8 maja 2012 r. tzn. 189,79%. Sąd oparł się w omawianym zakresie na podstawowej opinii biegłego, nie zaś na jego uzupełniających opiniach, w których biegły odmiennie ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w 2006 roku. Po pierwsze wskazać należy, że kwestia podstawy wymiaru składek ubezpieczenia społecznego za 2006 rok nie była sporna pomiędzy stronami. Po drugie jak wynika z niespornych ustaleń w niniejszej sprawie co do wysokości wynagrodzenia jakie zmarła uzyskała w 2006 r. w firmie (...) wynagrodzenie to wyniosło łącznie z zasiłkiem chorobowym (bez premii za rok 2006) 46.310,72 zł. Łącznie z pozostałymi zarobkami jakie zmarła uzyskała w 2006 r. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) (4174,73 zł) i z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (8.761,23 zł) dało to kwotę 59.246,68 zł co oznacza brak przekroczenia limitu, który w tym roku wynosił 73.560,00 zł (MP 2005r., Nr 84, poz. 1221), a to pozwala z mocy art. 15 ust. 3 a ustawy emerytalnej (obowiązuje od dnia 1 lipca 2004 r.) doliczyć zasiłki chorobowe do wynagrodzenia w firmie (...) w 2006 r. Z tych powodów Sąd pominął w zakresie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w 2006 r. obie uzupełniające opinie biegłego z zakresu księgowości. W rezultacie Sąd opierając się na podstawowej opinii tego biegłego ustalił, że ZUS w sposób prawidłowy wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem limitów podstawy wymiaru składek za poszczególne lata.

Mając na uwadze wszystkie poczynione dotąd rozważania Sąd Okręgowy oceniając podstawową i uzupełniające opinie biegłego z zakresu księgowości uznał, że biegły prawidłowo obliczył wysokość świadczenia zmarłej po waloryzacji z dnia 1 marca 2012 r. jedynie w podstawowej opinii i w konsekwencji na niej oparł swoje ustalenia w rozpoznawanej sprawie.

Waloryzacja świadczenia rentowego od dnia 1 marca 2012 r. odbywała się w oparciu o treść art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 31 stycznia 2012 r., Nr 21, poz. 118) poprzez dodanie do wysokości świadczenia od dnia 1 marca 2012 r. kwoty 71 zł. Dopiero od tak wyliczonego świadczenia jakie przysługiwałoby zmarłej biegły winien wyliczając wysokość łącznej renty rodzinnej zastosować normę z art. 73 ust.1 pkt 2 ustawy emerytalnej tzn. przyjąć, że skoro wylicza łączną rentę rodzinną dla 2 osób należy przyjąć 90% świadczenia jakie przysługiwałoby w dacie zgonu B. B. (1). W ten sposób biegły zwaloryzował świadczenie zmarłej i wyliczył łączną rentę rodzinną w pierwszej pisemnej opinii, ustalając, że na dzień 1 marca 2012 r. łączną rentę rodzinną stanowiła kwota 2.299,86 zł, która po podziale na dwie części wyniosła dla każdego z dzieci po 1149,93 zł tzn. tyle ile wyliczył organ rentowy w kwestionowanych decyzjach z dnia 8 maja 2012 r. To właśnie wyliczenie Sąd Okręgowy uznał za miarodajne dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu i na nim się oparł.

Natomiast w pierwszej uzupełniającej opinii biegły dokonał waloryzacji i obliczenia łącznej renty rodzinnej w sposób nieprawidłowy, albowiem zanim dokonał waloryzacji świadczenia zmarłej biegły obliczył rentę rodzinną poprzez

pomnożenie niezwaloryzowanego świadczenia zmarłej przez 90% i dopiero potem dodał do łącznej renty rodzinnej kwotę 71 zł. Co istotne biegły z zakresu księgowości w drugiej uzupełniającej opinii także uznał ten sposób za nieprawidłowy, wycofał się z niego i ostatecznie wskazał, że podtrzymuje zastosowaną przez siebie metodę waloryzacji z opinii głównej, choć błędnie podał jej datę (opinia główna została sporządzona w dniu 10 maja 2013 r., nie zaś 19 lipca 2013 r.). Nie może być jednak żadnych wątpliwości, że w drugiej opinii uzupełniającej biegły zastosował sposób waloryzacji jak z opinii głównej, albowiem świadczą o tym rachunkowe wyliczenia biegłego, który tym razem dodał najpierw kwotę 71 zł do świadczenia zmarłej a dopiero później obliczył wysokość łącznej renty rodzinnej dla dwóch uprawnionych osób poprzez pomnożenie zwaloryzowanego świadczenia przez 90%.

Mimo, że sam sposób waloryzacji w drugiej uzupełniającej opinii był prawidłowy, to jednak z uwagi na wcześniej omówione zastrzeżenia co do obu opinii uzupełniających (co do ustalenia wysokości wynagrodzenia zmarłej w 2006 r.) Sąd uznał wartość dowodową uzupełniającej pisemnej opinii z dnia 5 grudnia 2013 r. o tyle, że biegły podtrzymał stanowisko co do zaliczania premii rocznej do wynagrodzenia za ten rok, którego ta premia dotyczy, nie zaś za rok, w którym faktycznie została wypłacona i co do samej metody waloryzacji świadczenia zmarłej. Innymi słowy Sąd nie oparł się na rachunkowych wyliczeniach z żadnej z uzupełniających opinii biegłego sądowego. W ocenie Sądu miarodajny dowód w sprawie co ustalenia prawidłowego wskaźnika podstawy wymiaru emerytury i sposobu wyliczenia wysokości renty rodzinnej odwołujących stanowi jedynie podstawowa opinia biegłego sądowego z zakresu księgowości z dnia 10 maja 2013 r. Sąd Okręgowy podzielił jako przekonujące wnioski wypływające z treści głównej opinii biegłego uznając, że została sporządzona rzetelnie, zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot.

Reasumując – w świetle przytoczonych wyżej przepisów a także podstawowej opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości zaskarżone decyzje odpowiadają prawu, a w konsekwencji należy uznać, że ZUS prawidłowo wyliczył wysokość renty rodzinnej odwołujących w decyzjach z dnia 8 maja 2012 r.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie:

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć odwołującemu razem z pouczeniem.